

10. 12. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Výslech osoby, vykonávající funkci statutárního orgánu

Má-li být soudem vyslechnuta osoba, která vykonávala funkci statutárního orgánu organizace (právnícké osoby) v řízení, jehož účastníkem je tato organizace (právnícká osoba), může být o okolnostech, které se týkají této organizace (právnícké osoby) a které nastaly v době, kdy vykonávala funkci statutárního orgánu, vyslechnuta jen jako účastník řízení.

Má-li být soudem vyslechnuta osoba, která vykonávala funkci statutárního orgánu organizace (právnícké osoby) v řízení, jehož účastníkem je tato organizace (právnícká osoba), může být o okolnostech, které se týkají této organizace (právnícké osoby) a které nastaly v době, kdy vykonávala funkci statutárního orgánu, vyslechnuta jen jako účastník řízení.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 22.11.2001, sp.zn. 21 Cdo 2678/2000)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce J. W., proti žalovanému Z. d. v. M., o neplatnost vyloučení z družstva, vedené u Okresního soudu v Děčíně pod sp. zn. 10 C 696/95, o dovolání žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 8. března 2000 č.j. 9 Co 475/99-202, tak, že usnesení krajského soudu se zrušuje a věc se vrací Krajskému soudu v Ústí nad Labem k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Dopisem ze dne 1.12.1986 žalovaný sdělil žalobci, že sbor zástupců družstva rozhodl v souladu s ustanoveními § 24 odst. 1 písm. b) zákona č. 122/75 Sb., o zemědělském družstevnictví, a článku 17 odst. 1 písm. b) stanov družstva o jeho vyloučení z družstva. Porušení družstevní kázně zvláště hrubým způsobem spatřoval v tom, že žalobce, přestože nepatřil mezi funkcionáře družstva oprávněné podle příkazu předsedy družstva č. 1/85 podepisovat objednávky, o své újmě vystavil objednávku č. 408573 a objednal jí kuchyňské linky údajně pro "novostavby JZD". Objednané linky u dodavatele převzal osobně a odvezl dne 29.5.1986, ovšem do svého rozestavěného rodinného domku, aniž mu "vedení JZD" dalo k něčemu takovému souhlas. Na kopii objednávky žalobce uvedl v rozporu se skutečností, že jí bude objednán materiál u Státního statku n.p. D.

Žalobce se domáhal, aby bylo určeno, že jeho vyloučení z družstva je neplatné a že členství nadále trvá. Žalobu odůvodnil zejména tím, že dne 29.5.1986 mu předseda žalovaného B. U. předal dvě objednávky na nákup materiálu ve Státním statku D. a "PNP C.". Na základě toho žalobce téhož dne jménem žalovaného objednal kuchyňský sektorový nábytek do svého rodinného domku s tím, že již předtím měl dohodnuto s vedoucím stavební výroby žalovaného J. H., že žalovaný v jeho rodinném domku provede "finální" truhlářské práce na zakázku včetně dodávky materiálu, což bude žalobci

následně "v globálu fakturováno". Nakoupený nábytek žalobce složil ve svém rodinném domku, o čemž vyrozuměl skladníka stavebního materiálu L. H. a vedoucího stavební výroby J. H. Následně došlo mezi žalobcem aj. H. ke konfliktu, jehož výsledkem bylo, že J. H. práce v rodinném domě žalobce zakázal dokončit a odmítl jakoukoliv pomoc.

Okresní soud v Děčíně rozsudkem ze dne 18.12.1987 č.j. 7 C 2286/86-48 žalobě vyhověl a žalovanému uložil, aby zaplatil žalobci na náhradě nákladů řízení 1.479,50 Kčs k rukám Krajského sdružení advokátů v P. Vycházel ze závěru, že žalobce neporušil družstevní kázeň zvláště hrubým způsobem a že nebylo doloženo, že by další trvání členství žalobce ohrožovalo řádné plnění úkolů družstva.

K odvolání žalovaného Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 22.12.1988 č.j. 11 Co 142/88-73 rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu o neplatnost vyloučení žalobce z družstva zamítl, a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně 650,- Kčs a na náhradě nákladů odvolacího řízení 660,- Kčs, vše "na účet" Krajského sdružení advokátů v Ú. n. L. Odvolací soud zjistil, že žalobce byl pravomocně odsouzen pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, kterého se dopustil tím, že jako hlavní ekonom družstva odebral bez jakéhokoli vědomí a souhlasu nadřízených pracovníků na podkladě neoprávněně vypsané a podepsané objednávky dle vlastního výběru části kuchyňských linek v hodnotě 11.775,- Kčs, které poté odvezl do svého bydliště v M., kde je bez souhlasu nadřízených uskladnil, a následně učinil opatření, aby faktura byla proplacena družstvem, a s přihlédnutím k dalším důkazům dovedl, že vyloučení žalobce z družstva bylo provedeno v souladu s ustanovením § 24 zákona č. [122/1975](#) Sb.

K návrhu na obnovu řízení, který žalobce podal proti rozsudku odvolacího soudu, Okresní soud v Děčíně usnesením ze dne 1.6.1992 č.j. 7 C 307/90-17 rozhodl tak, že "obnova řízení vedeného u tohoto soudu pod sp. zn. 7 C 2286/86 se povoluje". Dovedl, že je dán důvod obnovy řízení podle ustanovení § 228 odst. 1 písm. a) o.s.ř., neboť rozsudky Okresního soudu v Děčíně ze dne 31.5.1988 č.j. 2 T 766/87-166 a Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 29.9.1988 č.j. 1 To 29/88-177, kterými byl žalobce odsouzen, byly rozsudkem Nejvyššího soudu ČSR ze dne 8.9.1989 sp. zn. 4 Tz 36/89 zrušeny a rozsudkem Okresního soudu v Mělníku ze dne 22.11.1991 č.j. 1 T 198/89-323, který nabyl právní moci dne 12.3.1992, byl žalobce obžaloby zcela zproštěn. K odvolání žalovaného Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 21.8.1992 č.j. 11 Co 325/92-26 usnesení soudu prvního stupně potvrdil.

Po právní moci rozhodnutí o povolení obnovy řízení věc znovu projednal Krajský soud v Ústí nad Labem a usnesením ze dne 15.4.1993 č.j. 11 Co 478/92-98 zamítl návrh na změnu rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22.12.1988 č.j. 11 Co 142/88-73; současně rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na nákladech řízení o obnově 690,- Kč "na účet" advokáta JUDr. M. V., a že žalobce je povinen zaplatit "státu - Okresnímu soudu v Děčíně" na náhradě nákladů řízení 311,- Kč. Po provedení dalších důkazů dospěl k závěru, že předchozí rozhodnutí odvolacího soudu je správné, neboť vyloučení žalobce z družstva bylo provedeno platně; na tomto závěru nic nemění ani to, že žalobce byl pravomocným rozsudkem zproštěn obžaloby, neboť hodnocením skutkového stavu trestním soudem není civilní soud vázán. K dovolání žalobce Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 28.6.1994 č.j. 6 Cdo 25/94-120 uvedené usnesení odvolacího soudu zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení, neboť postupem odvolacího soudu, který v obnoveném řízení věc projednal v rozporu se zákonem v jediném stupni, byla účastníku řízení odňata možnost

jednat před soudem prvního stupně [§ 237 písm. f) o.s.ř. ve znění účinném do 31.12.1995].

Okresní soud v Děčíně usnesením ze dne 30.4.1996 č.j. 10 C 696/95-135 rozhodl, že "rozsudek Okresního soudu v Děčíně ze dne 18.12.1987 č.j. 7 C 2286/86-48 se nemění"; současně uložil žalovanému povinnost zaplatit na náhradě nákladů řízení "čs. státu - Okresnímu soudu v Děčíně" 911,- Kč a žalobci k rukám jeho zástupce 2.570,- Kč, a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit Okresnímu soudu v Děčíně soudní poplatek z dovolání ve výši 500,- Kč. Dospěl k závěru, že zakoupením nábytku pro svou osobní potřebu z družstevních prostředků žalobce porušil družstevní kázeň, nikoliv však zvláště hrubým způsobem. Kromě toho ani žalovaný nenabídl důkazy o tom, jak by mohlo další trvání členství žalobce ohrožovat řádné plnění úkolů družstva. K odvolání žalovaného Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 9.1.1997 č.j. 9 Co 691/96-145 toto usnesení soudu prvního stupně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení s odůvodněním, že soud prvního stupně nesprávně ve věci samé rozhodl usnesením a nikoliv rozsudkem a že - dospěl-li k závěru, že původní rozsudek odvolacího soudu není správný - měl ve výroku rozhodnout o jeho změně.

Okresní soud v Děčíně poté rozsudkem ze dne 11.2.1997 č.j. 10 C 696/95-149 rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22.12.1988 č.j. 11 Co 142/88-73, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně tak, že žaloba na určení neplatnosti vyloučení žalobce z družstva se zamítá, změnil tak, že žalobě vyhověl; současně uložil žalovanému povinnost zaplatit na náhradě nákladů řízení "Českému státu - Okresnímu soudu v Děčíně" 911,- Kč a žalobci k rukám jeho zástupce 3.145,- Kč a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit Okresnímu soudu v Děčíně soudní poplatek z dovolání ve výši 500,- Kč. Po doplnění dokazování listinami obsaženými ve spise Okresního soudu v Mělníku zn. 1 T 198/89 vycházel ze zjištění, že žalobce se se stavební výrobou žalovaného dohodl, že koupí z prostředků družstva kuchyňskou linku, která bude vedena jako stavební materiál, bude zabudována do domu žalobce a s dodávkou prací pak bude vyfakturována a zaplácena. Žalobce dne 9.5.1986 obdržel od předsedy žalovaného ing. U. dvě objednávky, na jejichž základě mu byly dodány kuchyňské linky, které uskladnil ve svém domě; o tom bylo informováno několik členů a pracovníků žalovaného. Faktura za nábytek byla zaplácena z prostředků družstva v maloobchodní ceně. Posléze došlo k nedorozumění mezi žalobcem a vedením družstva a bylo rozhodnuto, že stavební středisko pro žalobce přislíbené práce neprovede. Na základě těchto zjištění dospěl soud prvního stupně k závěru, že zakoupením nábytku pro svou osobní potřebu z družstevních prostředků žalobce porušil družstevní kázeň, neboť byl nepochybně informován o možnosti půjčky na pořízení bytového zařízení z prostředků žalovaného a objednávku na kuchyňské linky nebyl oprávněn podepsat. Uvedené jednání žalobce však soud prvního stupně nepovažoval za porušení družstevní kázně zvláště hrubým způsobem. Při tomto hodnocení přihlédl k tomu, že u žalovaného "panoval nepořádek" v účetnictví a že družstvo "nedisponovalo" směrnicí o oběhu účetních dokladů, a zejména ke znaleckému posudku znalce v oboru ekonomika Dr. ing. J. M. pořízenému pro účely trestního řízení, který podle jeho názoru vyvrátil důkazy (především svědecké výpovědi, zejména výpověď ing. B. U.), jež vedly odvolací soud k závěru, že se žalobce dopustil "finančních machinací" bez vědomí nadřízených pracovníků a že kuchyňské linky byly objednány a dodány bez souhlasu vedení družstva. Soud prvního stupně též poukazoval na výpověď ing. B. U. v trestním řízení, podle níž předseda družstva byl již v létě 1986 informován o tom, že žalobce má ve svém domě uskladněny zakoupené kuchyňské linky, a tato skutečnost ho nepřekvapila.

K odvolání žalovaného Krajský soud v Ústí nad Labem usnesením ze dne 21.4.1998 č.j. 9 Co 337/97-163 rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že zamítl návrh žalobce na změnu rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22.12.1988 č.j. 11 Co 142/88-73, jímž byla zamítnuta jeho žaloba na určení neplatnosti vyloučení z družstva; současně rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit

žalovanému na náhradě nákladů řízení o obnově a nákladů obnoveného řízení před soudy obou stupňů 2.840,- Kč "na účet jeho právního zástupce JUDr. M. V., advokáta v D.", uložil žalobci povinnost "nahradit České republice na účet Okresního soudu v Děčíně státem placené náklady řízení" ve výši 311,- Kč a rozhodl, že "ve výroku o povinnosti žalobce zaplatit Okresnímu soudu v Děčíně soudní poplatek z dovolání zůstává rozsudek okresního soudu nedotčen". Odvolací soud vycházel ze zjištění, že žalobce neoprávněně nakládal s finančními prostředky družstva tím, že nakoupil pro svou potřebu kuchyňské linky z prostředků družstva, ačkoliv jako jeho hlavní ekonom měl uloženou odpovědnost za dodržování finanční a účetní kázně. Podle názoru odvolacího soudu je nerozhodné, že nebyl zjištěn úmysl žalobce se tímto jednáním obohatit a že později žalobce "nechal převést pohledávku za nábytek na svůj účet". Okolnost, že žalobce byl zproštěn obžaloby z trestného činu, kterého se měl dopustit jednáním, jež bylo i důvodem jeho vyloučení z družstva, neznamená, že by se žalobce tohoto jednání nedopustil, ale pouze to, že jeho jednání nebylo shledáno trestným. Důležité podle odvolacího soudu je, zda jednání žalobce bylo takové intenzity, že mohlo být ve své době považováno za zvlášť hrubé porušení družstevní kázně. Odvolací soud byl toho názoru, že neoprávněnou manipulaci s finančními prostředky družstva za situace, kdy jde o manipulaci družstevníkem, který je přímo odpovědný za dodržování finanční kázně, je třeba považovat za zvlášť hrubé porušení družstevní kázně. Toto hrubé porušení družstevní kázně nemůže být omlouváno tím, že bylo zjištěno, že v družstvu byl nepořádek, že se neprováděla řádná kontrola a že nebyly vypracovány řádné směrnice k nakládání s finančními prostředky; nelze přehlédnout, že žalobce byl hlavní ekonom družstva, který měl rovněž odpovídat za jeho řádný chod, zejména ve vztahu k finančním prostředkům. Podle názoru odvolacího soudu byla splněna i další podmínka pro platné vyloučení z družstva, tj. že další trvání členství by ohrožovalo řádné plnění úkolů družstva. Za situace, kdy družstevní kázeň porušoval vedoucí představitel družstva, by podle odvolacího soudu jeho další setrvání v družstvu mohlo ohrožovat morálku ostatních družstevníků a tím i řádné plnění úkolů družstva.

K dovolání žalobce Nejvyšší soud České republiky usnesením ze dne 15.4.1999 č.j. 21 Cdo 2368/98-180 uvedené usnesení odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dovolací soud dovodil, že zprošťujícím rozsudkem vydaným v trestním řízení není soud v občanském soudním řízení vázán a že na základě výsledků dokazování může dospět k závěru, že skutek, pro který byl účastník občanského soudního řízení trestně stíhán a v němž je spatřováno jeho protiprávní jednání, se stal, i když soud v trestním řízení učinil závěr, že tento skutek nebyl prokázán. Skutkové zjištění odvolacího soudu, že se žalobce dopustil jednání vytýkaného mu žalovaným v dopise ze dne 1.12.1986, však nemá oporu v provedeném dokazování. Dovolací soud odvolacímu soudu v tomto směru vytknul, že ing. B. U., předsedu žalovaného, který byl ve smyslu ustanovení § 21 odst. 1 hospodářského zákoníku ve znění účinném do 31.12.1988 a § 31 odst. 1 písm. e) zákona č. [122/1975](#) Sb. ve znění zákona č. [111/1984](#) Sb. jeho statutárním orgánem, vyslechl v rozporu se zákonem nikoliv jako účastníka řízení, ale jako svědka, a že jeho výpovědi přikládal váhu svědecké výpovědi. V hodnocení důkazů odvolacím soudem tak nastal logický rozpor, a výsledek tohoto hodnocení proto neodpovídá postupu vyplývajícímu z ustanovení § 132 o.s.ř.

Krajský soud v Ústí nad Labem poté usnesením ze dne 8.3.2000 č.j. 9 Co 475/99-202 znovu rozhodl, že rozsudek soudu prvního stupně se mění tak, že návrh žalobce na změnu rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22.12.1988 č.j. 11 Co 142/88-73, jímž byla zamítnuta jeho žaloba na určení neplatnosti vyloučení z družstva, se zamítá; současně rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení o obnově a nákladů obnoveného řízení před soudy obou stupňů 3.740,- Kč i "na účet jeho právního zástupce JUDr. M. V., advokáta v D.". Odvolací soud doplnil dokazování výslechem ing. B. U.; po zjištění, že od roku 1993 již není statutárním zástupcem žalovaného, jej vyslechl jako svědka. Z výsledků dokazování opětovně dovodil, že žalobce

neoprávněně objednal a z finančních prostředků družstva nechal zaplatit kuchyňskou linku, kterou odvezl do svého rodinného domu a "teprve se značnou časovou prodlevou nechal částku představující hodnotu objednaného a dodaného zboží převést na svůj účet". Tímto svým jednáním žalobce porušil družstevní kázeň zvláště hrubým způsobem; při hodnocení míry intenzity porušení družstevní kázně odvolací soud přihlédl zejména k tomu, že žalobce jako hlavní ekonom družstva měl dbát o jeho řádné hospodaření a dodržování finanční a účetní kázně. Podle názoru odvolacího soudu byla splněna i další podmínka pro platné vyloučení z družstva, tj. že další trvání členství by ohrožovalo řádné plnění úkolů družstva. Žalobce se porušení družstevní kázně dopustil jako vedoucí pracovník družstva a "za situace, kdy se po ostatních družstevnících vyžadovalo řádné plnění úkolů", by jeho další setrvání v družstvu mohlo "ohrožovat morálku" ostatních družstevníků a tím i řádné plnění úkolů celého družstva.

Proti tomuto usnesení odvolacího soudu podal žalobce dovolání. Odvolacímu soudu vytyká, že v rozporu se závazným právním názorem Nejvyššího soudu České republiky, uvedeným v jeho usnesení ze dne 15.4.1999 č.j. 21 Cdo 2368/98-180, vyslechl ing. B. U. v řízení opět jako svědka a že jeho výpovědi při hodnocení důkazů přikládal váhu svědecké výpovědi. I když ing. B. U. není od roku 1993 předsedou a statutárním orgánem žalovaného, jako svědek se vyjadřoval o skutečnostech, které nastaly v době, kdy byl statutárním orgánem žalovaného, a "nic se tedy nemění na skutečnosti, že jako svědek je zatížen při své výpovědi snahou podat výpověď tak, aby v projednávané věci nedošlo k jeho újmě jako statutárního orgánu i v době, kdy již statutárním orgánem jako fyzická osoba není". Ing. B. U. proto měl být odvolacím soudem vyslechnut jako účastník řízení a jeho výpovědi měla být "přisouzena toliko hodnota" výpovědi účastníka řízení. Dovolatel upozorňuje na rozpory ve výpovědích ing. B. U. jak v řízení o neplatnost vyloučení z družstva, tak i v trestním řízení vedeném proti dovolateli u Okresního soudu v Mělníku pod sp. zn. 1 T 198/89 pro trestný čin podvodu. Zdůrazňuje dále, že Okresní soud v Mělníku dovolatele ve zmíněném řízení rozsudkem ze dne 22.11.1991 č.j. 1 T 198/89-323 zprostil obžaloby, neboť dospěl k závěru, že nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro který byl stíhán. Protože právě v tomto skutku žalovaný spatřuje hrubé porušení družstevní kázně, je podle dovolatele "jediným možným závěrem", že nedopustil se hrubého porušení družstevní kázně, vytykaného mu žalovaným. Dovolatel tvrdí, že odvolací soud nesprávně zhodnotil naplnění podmínek pro vyloučení dovolatele z družstva, neboť nepřihlédl k osobě dovolatele, jeho předchozí činnosti v družstvu a k tomu, zda se již v minulosti dopustil porušení družstevní kázně, a uvádí, že v řízení nebylo prokázáno, že by jeho setrvání v družstvu ohrožovalo řádné plnění úkolů družstva. Z důvodu "objektivity soudního řízení" považuje dovolatel za vhodné přikázání věci jinému soudu. Navrhl, aby usnesení odvolacího soudu bylo zrušeno a aby věc byla k dalšímu řízení přikázána Krajskému soudu v Hradci Králové.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) věc projednal podle Občanského soudního řádu ve znění účinném do 31.12.2000 - dále jen "o.s.ř." (srov. Část dvanáctou, Hlavu I, bod 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému usnesení odvolacího soudu bylo podáno ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o.s.ř. a že jde o usnesení, proti kterému je podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. a) o.s.ř. dovolání přípustné, přezkoumal napadené usnesení bez jednání a dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Podle ustanovení § 241 odst. 3 písm. c) o.s.ř. lze dovolání odůvodnit tím, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá v podstatné části oporu v provedeném dokazování.

Za skutkové zjištění, které nemá oporu v provedeném dokazování, je třeba ve smyslu citovaného ustanovení považovat výsledek hodnocení důkazů soudem, který neodpovídá postupu vyplývajícímu z ustanovení § 132 o.s.ř., protože soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nebo přednesů účastníků nevyplývaly ani jinak nevyšly za řízení najevo, protože soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo, nebo protože v hodnocení důkazů, popřípadě poznatků, které vyplývaly z přednesů účastníků nebo které vyšly najevo jinak, z hlediska závažnosti (důležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálně věrohodnosti je logický rozpor, nebo který odporuje ustanovení § 133 až § 135 o.s.ř. Skutkové zjištění nemá oporu v provedeném dokazování v podstatné části tehdy, týká-li se skutečností, které byly významné pro posouzení věci z hlediska hmotného práva. Provedeným dokazováním je třeba rozumět jak dokazování provedené u soudu prvního stupně, tak i dokazování u soudu dovolacího.

Námítka dovolatele, že odvolací soud nepřihlédl ke skutkovým zjištěním Okresního soudu v Mělníku učiněným v jeho rozsudku ze dne 22.11.1991 č.j. 1 T 198/89-323, kterým dovolatele zprostil obžaloby z trestného činu, jehož se měl dopustit jednáním vytykaným mu ve vyloučení z družstva (že tato skutková zjištění nepřevzal), sama o sobě dovolací důvod uvedený v ustanovení § 241 odst. 3 písm. c) o.s.ř. nezakládá. Dovolací soud již ve svém usnesení ze dne 15.4.1999 č.j. 21 Cdo 2368/98-180 vysvětlil, že soud je v občanském soudním řízení vázán pouze rozhodnutím příslušných orgánů o tom, že byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních předpisů, a kdo je spáchal, jakož i rozhodnutím o osobním stavu (§ 135 odst. 1 o.s.ř.), že zprošťujícím rozsudkem vydaným soudem v trestním řízení např. z toho důvodu, že nebylo prokázáno, že se stal skutek, pro nějž je obžalovaný stíhán, nebo že tento skutek není trestným činem [§ 226 písm. a) a b) trestního řádu], není vázán a že na základě hodnocení důkazů odpovídajícího ustanovení § 132 o.s.ř. může dospět k závěru, že skutek, pro nějž byl účastník občanského soudního řízení trestně stíhán a v němž je zároveň spatřováno jeho protiprávní jednání (např. porušení občanskoprávní povinnosti, ze kterého se vyvozuje nárok na náhradu škody, porušení družstevní kázně členem družstva apod.), se stal, i když soud v trestním řízení učinil závěr, že tento skutek nebyl prokázán; na tomto závěru nemá důvod cokoli měnit.

Důvodná je však námitka dovolatele, že odvolací soud v rozporu se zákonem vyslechl ing. B. U. jako svědka (§ 126 o.s.ř.), ačkoliv měl být vyslechnut jako účastník řízení (§ 131 o.s.ř.), a že při zjišťování, zda se žalobce dopustil jednání, pro které byl vyloučen z družstva, hodnotil jeho výpověď opět jako výpověď svědka.

Jak již bylo uvedeno v usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.4.1999 č.j. 21 Cdo 2368/98-180, mohl být v tomto řízení ing. B. U., který byl v době, kdy došlo k vyloučení dovolatele z družstva, předsedou žalovaného družstva, a tedy ve smyslu ustanovení § 21 odst. 1 hospodářského zákoníku ve znění účinném do 31.12.1988 a § 31 odst. 1 písm. e) zákona č. [122/1975](#) Sb. ve znění zákona č. [111/1984](#) Sb. jeho statutárním orgánem, vyslechnut jen jako účastník řízení (§ 131 o.s.ř.) a jeho výpověď měla být hodnocena s přihlédnutím k tomuto procesnímu postavení.

Na tomto závěru nic nemění to, že ing. B. U. od roku 1993 funkci předsedy žalovaného družstva nevykonává a že v době, kdy byl odvolacím soudem vyslechnut (při jednání před odvolacím soudem konaném dne 3.3.2000), byl již v důchodu. Rozhodné v tomto směru totiž je, že předmětem jeho výslechu byly okolnosti z doby, kdy byl předsedou žalovaného, popřípadě jeho činnost při výkonu této funkce. Ze zásady rovného postavení účastníků řízení vyplývá, že v občanském soudním řízení, jež se týká organizace, nemůže mít odlišný procesní význam výslech osoby, která v době, kdy se staly

okolnosti významné pro rozhodnutí ve věci, vyjadřovala vůli organizace jako právnické osoby, od výsledku jiných účastníků řízení. Má-li být soudem vyslechnuta osoba, která vykonávala funkci statutárního orgánu organizace - právnické osoby, v řízení, jehož účastníkem je tato organizace - právnická osoba, může být o okolnostech, které se týkají této organizace - právnické osoby a které nastaly v době, kdy vykonávala funkci statutárního orgánu, vyslechnuta jen jako účastník řízení. Odvolací soud proto postupoval v rozporu se zákonem, když ing. B. U. vyslechl jako svědka a když jeho výpovědi při hodnocení důkazů přikládal hodnotu svědecké výpovědi. Skutkové zjištění jako výsledek takto vadného hodnocení důkazů soudem neodpovídá postupu vyplývajícímu z ustanovení § 132 o.s.ř., a rozhodnutí soudu založené na takovém skutkovém zjištění proto nemá oporu v provedeném dokazování. Skutkové zjištění odvolacího soudu, že se žalobce dopustil jednání vytýkaného mu žalovaným v dopise ze dne 1.12.1986, kterým bylo dovolateli sděleno rozhodnutí o jeho vyloučení z družstva, za této situace nemůže mít oporu v provedeném dokazování.

Z uvedeného vyplývá, že usnesení odvolacího soudu není správné; Nejvyšší soud České republiky je proto podle ustanovení § 243b odst. 1, části věty za středníkem o.s.ř. zrušil a věc vrátil Krajskému soudu v Ústí nad Labem k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 věta první o.s.ř.).

Žalobce ve svém dovolání navrhl, aby věc byla přikázána k dalšímu řízení Krajskému soudu v Hradci Králové. O tomto návrhu Nejvyšší soud ČR nemohl rozhodnout, neboť ustanovení § 236 až 243d o.s.ř. nedávají dovolacímu soudu oprávnění věc přikázat k řízení jinému soudu. O přikázání věci rozhoduje soud, který je nejbližší společně nadřízen příslušnému soudu a soudu, jemuž má být věc přikázána (srov. § 12 odst.3 o.s.ř.) [v tomto případě Vrchní soud v Praze], a věc může být přikázána jinému soudu téhož stupně jen z důvodů uvedených v ustanovení § 12 odst.1 a 2 o.s.ř.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)